

Meneer Agenant, hoe zit dat?

In ZIN, het blad van de Industriebond FNV, van 26 oktober en 2 november 1983 beantwoordt Dick Visser (voorzitter IB FNV) vragen van leden. Wij vroegen Willem Agenant - tegenkandidaat van Visser bij de verkiezingen van mei 1983, lid van de bondsraad IB FNV - ook om een antwoord op een aantal van die vragen. Uit de antwoorden van Dick Visser hebben we een keuze gemaakt, die volgens ons zijn mening goed weergeven.

redaktie

VRAAG uit Hoofddorp: *)

Ik vind de contributie hoog als ik vergelijk wat ik er voor terugkrijg. Ik twijfel aan de zin van mijn lidmaatschap?

Dick Visser: Zonder Industriebond FNV komt er geen beleid in dit land om de industrie te versterken.

Willem Agenant: Ik kan mij erg goed voorstellen dat u twijfelt aan de zin van uw lidmaatschap. Ook naar mijn idee laat de bond de arbeid(st)er op dit moment knap in de steek. Gaan praten met top-ondernemers om mee te werken hun winsten te vergroten, is niet de manier. De bond zou zijn leden massaal moeten mobiliseren om op basis van hun gezamenlijke kracht *eisen* te stellen. De bond had dan ook zijn leden actief op moeten roepen de ambtenaren in hun akties te steunen om op die manier dit ondernemerskabinet naar huis te staken. Akties maken ook nieuwe leden, dat heeft de AbvaKabo ons weer geleerd. Maar alstublieft, loop niet weg, gebruik de rechten van uw lidmaatschap om er voor te zorgen dat de bond zijn koers bijstelt. Zorg er mee voor dat bij de volgende bestuursverkiezingen een aktieve strijtleiding gekozen wordt. Zonder bond hebt u niets meer en bent u machteloos.

VRAAG uit Elsloo, Hilversum, Souburg en Amsterdam:

De prijskompensatie is ingeleverd voor het betalen van de arbeidstijdverkorting. Is er met dat geld ook nieuwe werkgelegenheid gekreëerd? Of zijn de rendementen van de bedrijven alleen verbeterd? Of is het gewoon diefstal van koopkracht?

Dick Visser: Voor een deel is het geld gebruikt om de rendementen van bedrijven te verbeteren. Ik zeg in alle duidelijkheid: ook belangrijk voor behoud van werk.

Willem Agenant: U geeft eigenlijk zelf de antwoorden op uw vragen. De inleveroperatie van de prijskompensatie is inderdaad in een bodemloze put gegooid, de put van de ondernemerswinsten. En tegelijk is het diefstal van koopkracht. Een diefstal die trouwens de ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf, die vooral op de binnenlandse markt opereren, niet onberoerd laat. Hoor bijvoorbeeld de heren Heijn en Dreesmann. Het inleveren heeft ook arbeidstijdverkorting opgeleverd, maar vrijwel alleen waar het de ondernemers uitkwam. Flexibele arbeidstijden, opvang van de stille momenten; enfin ga maar door. Werkgelegenheid heeft de inleveroperatie tot nu toe vrijwel niet opgeleverd (volgens betrouwbare bronnen slechts 20%!). Maar ja, de Industriebond (althans het bestuur ervan) wil zo graag de winsten van de grote ondernemers opvoeren. 'Herstel van de marktsektor' heet dat. Alsof wij gered zouden moeten worden door de zogenaamde slagvaardige ondernemers, die dezelfde zijn die ons de huidige crisis ingejaagd hebben. De bond zou moeten staan voor de leden, sterke bedrijfsledengroepen moeten stimuleren, om op die manier de zaken te kunnen sturen.

VRAAG uit Hoogvliet:

Sinds de Nacht van Schmelzer zijn de socialisten niet echt meer in de regering geweest. Sindsdien zijn belangrijke bedrijfstakken uit Nederland weggegaan, vaak naar katholieke landen. Worden we door het Vaticaan geregeerd of door de maffia?

Dick Visser: Ik denk ook niet dat de maffia of het Vaticaan ons regeren. Dat doet de Nederlandse regering (...).

Willem Agenant: Voorzover ik kan beoordelen, worden we hier niet door het Vaticaan of de maffia geregeerd, maar door een aantal grote ondernemers. Niemand anders dan zij (Philips, Shell, Akzo, Unilever, om er maar een paar te noemen) hebben de macht in handen. Deze ondernemers produceren waar het 't goedkoopst is, verkopen waar ze het meest kunnen verdienen en betalen belasting waar dat het voordeligst is. Die lieden moeten op basis van de machtspositie van een sterke bond aangepakt worden. Daar moeten we met z'n allen aan werken.

VRAAG uit Rheden:

Wim Kok stelt in het FNV-plan voor alle inkomens met 1,5 procent te laten dalen in plaats van de ambtenaren en de uitkeringstrekkers alleen 3,5 procent te laten dalen. Wat hebben we daaraan? We zijn toch voor nivellering?

Dick Visser: Het FNV-plan probeert - tegen de sterke stroom op - 'Den Haag' om te krijgen. Een stukje vakbondstaktiek speelt dus ook een rol.

Willem Agenant: Wat de vakbeweging op dit moment bezielt, is voor mij een raadsel. Wim Kok stelt als eis allemaal 1,5% inleveren in plaats van de eis te stellen *niemand inleveren*. Waarom zouden wij inleveren? Hebben wij de crisis veroorzaakt? Nee! Haal het geld waar het te halen valt! Dat is bij de grote ondernemers, zij maken miljarden-winsten. Niet alleen Wim Kok is in de war, ook de Industriebond lijkt wel niet wijs. In plaats van de leden te mobiliseren over de zaken die de leden belangrijk vinden, is de bond van mening dat we terug moeten naar een 'overlegmodel'. Het is nog erger dan net na de tweede wereldoorlog. Mee mogen praten, eisen aan de kant zetten, verantwoordelijk gemaakt worden, en het levert niets op. De bond wil zijn leden doen geloven dat de grote ondernemers geholpen moeten worden 'onze' economie uit het moeras te trekken en

DICK VISSER KRIJGT ANTWOORD

dat dan alles vanzelf weer goed komt. Ik denk dat de grote ondernemers ons het moeras ingeholpen hebben en dat wij, werknemers en werkneemsters, daar alleen iets tegen kunnen doen door ons sterk te maken, door macht te vormen. Niemand geld. inleveren, dat lijkt me een prima eis waar we goed aktie voor zouden kunnen voeren. De leden komen dan ook weer naar de bond, dat heeft de geschiedenis geleerd.

VRAAG uit Goirle en Elsloo:

Gelijkberechtiging van mannen en vrouwen is een goede zaak. Of de man werkt, of de vrouw, dat mag er niet toe doen. Maar het is wel onrechtvaardig als de dokter en zijn vrouw alle twee werken en in een ander gezin slechts werklozen zijn. Wat vindt u van de suggestie om per leefeenheid niet meer dan maximaal acht uur per dag te werken?

Dick Visser: Een belangwekkende gedachte. Het is duidelijk dat als we werk en inkomen over alle mensen moeten delen dat de situatie uit uw voorbeelden oneerlijk kan overkomen.

Willem Agenant: In de eerste plaats dit: de fundamenteel ongelijke machtsverhouding tussen kapitaal en arbeid binnen deze kapitalistische maatschappij is er de werkelijke oorzaak van dat veel mensen die willen werken niet aan de bak kunnen, terwijl anderen zich te pletter moeten werken. In de tweede plaats: vrouwen die willen werken, zouden daartoe in de gelegenheid moeten zijn. Daarvoor moeten nog heel wat vooroordelen en barrières opgeruimd worden. *Maar laten we oppassen.* Het is lang niet altijd zo als u in uw voorbeeld noemt. Het is vaak zo dat in gezinnen in de lagere inkomensgroepen twee mensen (moeten) werken. Waar we voor op moeten passen is of de regering de één- en tweeverdieners niet tegen elkaar uitspeelt. Het gaat erom dat we moeten inzien dat we als loonafhankelijken een aantal kollektieve belangen hebben. Zoals werk voor allen die dat kunnen en willen, niet alleen nu, maar ook in de toekomst. Door mensen tegen elkaar op te zetten, verhindert de regering dat inzicht. Natuurlijk is het zo dat het beschikbare werk op een de-

mokratische manier verdeeld moet worden. Ook tussen mannen en vrouwen. Van werkgevers en regering hoeven we dat echter niet te verwachten!

VRAAG uit Amsterdam, Kerkrade, Hoofddorp, Alkmaar, Renkum, Zoetermeer, Den Dolder, Delft, Krimpen a/d IJssel, Goirle en Leiden:

In het FNV-plan gaan de ambtenaren er minder op achteruit en de industrie-arbeiders meer. Dat is een slechte zaak. Ambtenaren hebben toch een veel betere positie. Wat doet de bond daaraan?

Dick Visser: Ik heb het daar in de federatieraad erg moeilijk mee gehad. Ik weet verrekke goed dat veel van onze leden er zo over denken. De IB FNV mag in deze wezenlijke zaken nooit de scheurmaker in de FNV zijn. Dat houden ook veel leden ons voor.

Willem Agenant: Het antwoord op deze vraag valt in twee delen uiteen. Ten eerste is het een misvatting te denken dat ambtenaren een veel betere positie hebben. Heel het propaganda-apparaat van rechts Nederland wil ons dat doen geloven, maar het is doodgewoon niet zo. Het totale inkomenspakket van ambtenaren is alleen heel anders opgebouwd dan van niet-ambtenaren. Ten tweede zijn ambtenaren net zo loonafhankelijk als mensen uit de industrie. Zij behoren in principe tot dezelfde klasse als wij. Tegenstellingen tussen mensen in de verschillende sectoren zijn in het belang van de ondernemers en hun regering. Als de ambtenaren gepakt worden, dient de Industriebond ze te steunen door *solidariteitsakties*. Net als ambtenaren de mensen in de industrie horen te ondersteunen. Dat is de macht van de vakbeweging.

VRAAG uit Alkmaar:

Het irriteert mij mateloos dat er in Nederland zoveel buitenlanders rondlopen. Iedereen roept wel dat wij ze zelf hier naar toe hebben gehaald, maar ik geloof daar niets van. Een deel is aangetrokken door Nederlandse bedrijven. Een ander deel is afgekomen op onze goede sociale voor-

zelingen. Om te voorkomen dat straks veel meer mensen op de Centruumpartij gaan stemmen is een duidelijk standpunt van de bond nodig over dit probleem?

Dick Visser: Specifiek naar buitenlanders kijkend, denk ik dat ideeën om mensen die hier toch geen werk meer zullen vinden en terug willen naar huis, terug te sturen met geld en goede begeleiding een serieuze discussie verdienen.

Willem Agenant: Ja, het geloof kan ik u niet schenken, daarvoor moet u in de kerk zijn. Neem me niet kwalijk dat ik u zo cru antwoord, maar dit soort zaken vereist duidelijkheid. Het Nederlandse bedrijfsleven heeft deze mensen hierheen gehaald op het moment dat de arbeidsmarkt 'overspannen' was. Op dat moment zijn (met name om de machtspositie van de Nederlandse arbeid(st)er te breken) gastarbeiders (noemde men ze toen nog) letterlijk naar ons land geronseld. Deze kollega's van ons kregen een uiterst slechte opvang, laag loon en vaak het minderwaardig werk. Nu hebben de ondernemers ze 'over' net als zovele Nederlanders. Maar moeten de buitenlandse arbeid(st)ers daar de dupe van worden? Nee toch! Het zijn net zulke mensen als u en ik, die in dezelfde afhankelijke positie zitten of nog erger, want ze zijn en worden op alle mogelijke manieren geplukt en misbruikt. Het werk eerlijk verdelen over diegenen die kunnen en willen werken, waaronder zij, daar moeten we voor staan, daar moeten we schouder aan schouder met hen voor strijden.

VRAAG uit Amsterdam:

De defensie-uitgaven moeten omlaag en de subsidies aan de bedrijven moeten worden afgeschaft. Dat geld verdwijnt toch maar in een bodemloze put? Wat vindt Dick daarvan?

Dick Visser: Steun aan bedrijven zou ik nooit afschaffen, maar ik zou dat geld niet in bodemloze putten storten, maar gebruiken om nieuwe krachtige industrieën te maken en bestaande bedrijven die nog kansen hebben te versterken.

DICK VISSER KRIJGT ANTWOORD

Willem Agenant: Dat de defensie-uitgaven zo hoog zijn en de bedrijven ongericht gespekt worden, is een gevolg van de krachtsverhoudingen in ons land. Ondernemers, de machthebbers over de produktiemiddelen, zijn er op dit moment meer dan ooit de baas. Geholpen door de crisis en een ondernemerskabinet halen ze gigantisch veel geld naar zich toe en proberen ze de arbeidersklasse op de knieën te krijgen.

U heeft gelijk: de defensie-uitgaven naar beneden en de geldstroom naar de ondernemers stoppen. Ze investeren het in het buitenland of in automatisering. Er is alleen veel macht voor nodig. We zullen alles moeten doen om die macht vanuit de basis van de bond op te bouwen. Dat vereist een strategie die mensen aanspreekt en mobiliseert op hun belangen.

VRAAG uit Maastricht en Velsen-Noord:

Shell laat drie tankers niet in Nederland, maar in Zuid-Korea bouwen. Heeft de ondernemingsraad van Shell niet gewaarschuwd dat die order er

aan kwam? Ook mr. G.A. Wagner, president-kommissaris van Shell, moet van deze investering hebben geweten. Zo zie je maar dat die Wagner ook niet deugt. Wat vindt Dick?

Dick Visser: De zaak ligt moeilijk: Shell zou voor dezelfde tankers in Nederland meer dan honderd miljoen gulden extra moeten betalen. In ons systeem kun je dat moeilijk van een onderneming verwachten.

Willem Agenant: U heeft groot gelijk. Shell deugt niet. Wagner deugt niet en ook de koers van de bond deugt niet. Althans als je het vanuit het arbeid(st)ersbelang bekijkt. Shell en Wagner denken vanuit hun gezichtspunt alleen aan hun belangen, hun winsten. Dat de bond door *praten* probeert die mensen op andere gedachten te brengen, dat is belachelijk. Knok binnen de bond verder voor een koers die wel de belangen van de arbeid(st)ers voorop stelt.

*) In deze webversie zijn de namen van de vragenstellers uit privacy overwegingen weggelaten.